

Brusel 4. prosince 2025
(OR. en)

16330/25

COMPET 1294	POLCOM 369
IND 577	FDI 59
MI 1010	ENV 1333
RELEX 1625	ENER 649
WTO 123	DUAL USE 59
COMER 183	TELECOM 458
CYBER 365	MAP 155
RECH 544	RC 56
PROCIV 177	

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	3. prosince 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 945 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Akční plán RESourceEU Urychlení naší strategie pro kritické suroviny s cílem přizpůsobit se nové realitě

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 945 final.

Příloha: COM(2025) 945 final

V Bruselu dne 3.12.2025
COM(2025) 945 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Akční plán RESourceEU

Urychlení naší strategie pro kritické suroviny s cílem přizpůsobit se nové realitě

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Akční plán RESourceEU

Urychlení naší strategie pro kritické suroviny s cílem přizpůsobit se nové realitě

ÚVOD

Historie ukázala, že s dostatečnými ambicemi a správnými nástroji je EU schopna snížit i hluboce zakořeněné závislosti. Demonstroval to plán *REPowerEU* ⁽¹⁾, který změnil naše energetické prostředí, včetně postupného ukončení dovozu ruského plynu. Dnes Komise přijímá Akční plán RESourceEU, který uplatňuje podobnou logiku snižování rizika a diverzifikace u kritických surovin. RESourceEU mobilizuje široké spektrum politických nástrojů i soukromých a veřejných subjektů, aby EU společně urychlila provádění své strategie pro kritické suroviny, snížila své kritické závislosti a posílila svou hospodářskou bezpečnost.

V roce 2024 již EU navrhla ambiciózní opatření v nařízení o kritických surovinách ⁽²⁾. Toto nařízení stanoví jasné cíle pro bezpečnost dodávek v EU: do roku 2030 by EU měla mít kapacitu těžít 10 %, zpracovávat 40 % a recyklovat 25 % strategických surovin, které spotřebuje ⁽³⁾. Současně by EU měla diverzifikovat své dodávky tak, aby na jediné zemi nezáviselo více než 65 % její poptávky. Směr je sice jasný, je však nezbytné, abychom postupovali rychleji.

Kritické suroviny mají zásadní význam pro konkurenceschopnost EU, čistou energii a digitální transformaci, jakož i pro její potřeby v oblasti obrany, letectví a kosmonautiky a potravinového zabezpečení. U většiny kritických surovin (včetně 26, které jsou důležité pro transformaci energetiky) je však EU nadměrně závislá na dovozu ze zemí mimo EU. Čína získala dominantní postavení v celosvětové výrobní kapacitě ve všech fázích hodnotového řetězce, od těžby po výrobu kovů nebo výrobu magnetů ⁽⁴⁾. Toto pevné postavení vytváří pro EU a další partnery závislosti, které jsou stále více využívány jako zbraň pro geopolitické účely, což může významně ovlivnit výrobu v EU. Krize v dodávkách kritických surovin představuje pro EU velmi skutečnou a aktuální hrozbu.

Rostoucí poptávka po kritických surovinách je příčinou geopolitického boje o přístup ke zdrojům. Čína uplatňuje přístup založený na celém dodavatelském řetězci a využívá své

(1) https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/actions-and-measures-energy-prices/repowereu-3-years_cs

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020.

(3) Strategické suroviny jsou dílčím souborem kritických surovin definovaných v nařízení o kritických surovinách a používaných ve strategických technologiích pro digitální a ekologickou transformaci, jakož i pro obranný, letecký a kosmický průmysl. Kritické a strategické suroviny jsou uvedeny na seznamu v přílohách 1 a 2 nařízení o kritických surovinách.

(4) Carrara, S., Baldassarre, B., Jakimów, M., Kuzov, T., Mc Govern, L. et al., Deep dive on critical raw materials for wind turbines in the EU (Hloubková analýza zaměřená na kritické suroviny pro větrné turbíny v EU), Black, C. (redaktor), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/5665594>, JRC141759.

tržní síly v oblasti kritických surovin k neustálému rozšiřování svého dominantního postavení v klíčových navazujících hodnotových řetězcích (baterie, elektrická vozidla nebo větrné turbíny). Toho dosahuje kombinací politik a postupů v oblasti netržního hospodářství, včetně dotací v celém hodnotovém řetězci, které pomáhají zvyšovat domácí výrobu, vytvářet nadměrnou kapacitu, využívat predátorské postupy v oblasti dodávek a cen, vyvíjet tlak na transfery technologií a investovat do kontroly hodnotových řetězců ve třetích zemích.

Kromě toho Čína v posledních třech letech přijala řadu opatření pro kontrolu vývozu, která se týkají nejen kritických surovin, jako je grafit, gallium, wolfram, bismut, germanium a vzácné zeminy, ale také konečných výrobků, jako jsou baterie nebo zařízení související se zpracováním prvků vzácných zemin. Omezení ze dne 9. října 2025 zahrnovala extraterritoriální kontroly všech průmyslových nebo obranných výrobků obsahujících určité kritické suroviny. Jejich pozastavení o rok představuje pouze dočasnou a částečnou úlevu. Na průmyslové subjekty v EU mají i nadále dopad další stále platná opatření, která způsobují administrativní překážky a zpoždění v přepravě. Evropští výrobci automobilů, strojních zařízení a zdravotnických prostředků se snaží rychle si zajistit dodávky permanentních magnetů ze vzácných zemin. Vzhledem k tomu, že na trhu existuje jen málo alternativ, jsou často ponecháni v očekávání, aniž by byl jasný termín schválení licencí, a musí poskytovat citlivé obchodní informace.

To může vést k zastavení výroby a v konečném důsledku k uzavření závodů a propouštění a zároveň to ohrožuje hospodářskou bezpečnost EU, její dlouhodobou konkurenceschopnost a cíle v oblasti transformace. Kritická závislost na některých kritických surovinách může rovněž brzdit schopnost EU plnit své cíle obranné připravenosti do roku 2030 a vojensky podporovat Ukrajinu, což představuje přímé bezpečnostní riziko a ohrožuje cíle sdělení o evropské hospodářské bezpečnosti⁽⁵⁾. Zajištění odolnosti těchto strategických dodavatelských řetězců, jejich ochrana před vnějšími zásahy a předcházení rizikovým závislostem patří rovněž mezi hlavní cíle hospodářské bezpečnosti. Další globální hráči přijímají opatření k řešení svých závislostí, například Spojené státy, které vstupují do projektů kritických surovin na základě dohod o odběru a uzavírají partnerství s partnerskými zeměmi.

Prostřednictvím soudržného přístupu Tým Evropa jsou nyní v EU vyžadována důraznější a rychlejší opatření, protože tržní síly nemohou samy o sobě zajistit potřebnou diverzifikaci. Kvůli nerovným podmínkám je výroba v EU často dražší než v jiných regionech, například pokud jde o permanentní magnety, u nichž může být třikrát dražší. Důvodů je celá řada, od cen energií až po přísnější regulační prostředí. Kromě toho otevřená manipulace s trhem ze strany zavedených společností vytváří cenovou nestabilitu a oslabuje ekonomické opodstatnění evropských projektů v oblasti kritických surovin. To odrazuje evropská navazující odvětví od toho, aby se zavázala k dlouhodobým kupním smlouvám s dodavateli z EU. EU se musí zabývat obtížemi, s nimiž se potýkají noví účastníci na trhu, aby mohli působit na vysoce koncentrovaném trhu, zejména v případech, kdy jiné subjekty uplatňují netržní praktiky a chování motivované geopolitickými nebo jinými než hospodářskými zájmy.

Komise proto přijímá **Akční plán RESourceEU**, jehož cílem je urychlit dosažení cílů nařízení o kritických surovinách, zachovat a rozšířit produkci primárních a druhotných kritických surovin v EU, posílit odolnost EU vůči narušení dodávek a naplánovat cestu k rychlejší diverzifikaci dodavatelských řetězců kritických surovin. Akční plán

⁽⁵⁾ COM/2025/977 final.

RESourceEU jako takový doplňuje další opatření k dosažení cílů Unie v oblasti hospodářské bezpečnosti, které jsou součástí strategického přístupu uvedeného ve sdělení o hospodářské bezpečnosti, a přispívá k cílům stanoveným ve sdělení o Dohodě o čistém průmyslu ⁽⁶⁾.

Ačkoli tento akční plán může podpořit všechny kritické suroviny, bezprostředně se zaměřuje na posílení hodnotových řetězců pro permanentní magnety ze vzácných zemin, suroviny pro baterie a suroviny související s obranou, a to vzhledem k jejich strategickému významu pro cíle Evropy v oblasti konkurenceschopnosti, transformace a obranné připravenosti. Za tímto účelem tento akční plán stanoví opatření pro rychlejší zavádění projektů v oblasti kritických surovin, které mohou být uvedeny do praxe v roce 2029 a dříve. Jakmile budou tyto vyspělé projekty uvedeny do praxe, mohou významně přispět ke snížení závislosti EU a stimulovat ostatní části hodnotového řetězce, a tím pomoci vytvořit základ pro konkurenceschopné odvětví kritických surovin v Evropě a pro úspěšné dokončení všech současných i budoucích strategických projektů v oblasti kritických surovin. Oběhovost bude hlavním faktorem, který toto úsilí umožní, a to díky podpoře recyklačních projektů a regulačním pobídkám ke zpětnému získávání surovin.

1. ZAJIŠTĚNÍ DODÁVEK S POMOCÍ EVROPSKÉHO CENTRA PRO KRITICKÉ SUROVINY

Výzva v oblasti kritických surovin vyžaduje strategický dohled a dlouhodobou evropskou strukturální reakci, aby byly splněny cíle nařízení o kritických surovinách a Akčního plánu RESourceEU.

Na základě zkušeností japonské Organizace pro kovy a energetickou bezpečnost zřídí Komise v roce 2026 Evropské centrum pro kritické suroviny (dále jen „centrum“), jehož úkolem bude pomáhat zajišťovat přístup evropského průmyslu ke kritickým surovinám. Toto centrum vytvoří systémové zpravodajství o hodnotovém řetězci kritických surovin a o primárních a sekundárních trzích s cílem poskytovat podkladové informace pro evropská a vnitrostátní opatření v oblasti investic, vytváření zásob a společných nákupů.

S využitím těchto zpravodajských informací bude centrum hrát klíčovou roli při řízení opatření a financování na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni v rámci dodavatelského řetězce EU v oblasti kritických surovin, a zejména ve strategických projektech, přičemž se bude opírat o finanční nástroje přizpůsobené potřebám projektů, od půjček a záruk až po vlastní kapitál, a to ve spolupráci s veřejnými a soukromými finančními institucemi a fondy členských států v oblasti kritických surovin. Centrum bude působit jako správce portfolia a bude pokrývat domácí i globální činnosti s cílem vybudovat diverzifikovaný, udržitelný a bezpečný hodnotový řetězec primárních a druhotných kritických surovin. Rovněž bude sledovat projekty v průběhu jejich vývojového cyklu a fungování s cílem zajistit, že se rychle rozvinou a budou pokračovat ve fungování v EU a v důvěryhodných partnerských zemích.

Centrum bude působit jako štít, který podpoří dlouhodobou konkurenceschopnost EU a odolnost jednotného trhu tím, že v koordinaci s průmyslovými subjekty EU a členskými státy usnadní vytváření strategických zásob primárních a druhotných kritických surovin. Aby byla zajištěna životaschopnost projektů a vytvořeny zásoby, bude mít centrum potřebný mandát k provádění společných nákupů a propojování poptávky a

⁽⁶⁾ COM/2025/85 final.

nabídky. Centrum bude rovněž upřednostňovat nákup kritických surovin důležitých pro strategická odvětví Unie, jako jsou letectví a kosmonautika a obrana, a zároveň zajistí soudržnost a doplňkovost s vlastním úsilím členských států a průmyslu v oblasti vytváření zásob.

Centrum zahájí svou činnost v roce 2026 a bude vycházet z mechanismů nařízení o kritických surovinách a Akčního plánu RESourceEU. Do druhého čtvrtletí roku 2026 Komise rovněž navrhne legislativní nástroje, které mu ve druhé fázi poskytnou nezbytné nástroje pro provádění všech jeho plánovaných činností.

2. PODPORA A URYCHLENÍ PRIORITNÍCH PROJEKTŮ

Určení a podpora příslušných projektů je nezbytnou podmínkou pro vznik evropského dodavatelského řetězce kritických surovin a pro zajištění diverzifikace zdrojů dodávek v EU. Komise již schválila 60 strategických projektů v rámci nařízení o kritických surovinách, z toho třináct ve třetích zemích ⁽⁷⁾. Některé z těchto strategických projektů a dalších projektů v oblasti kritických surovin mohou být zavedeny ve velmi krátké době, aby pomohly EU nejpozději do roku 2029 snížit závislost na jediné zemi původu o 30 až 50 %, pokud jde o hodnotové řetězce surovin související s bateriemi, vzácnými zeminami nebo obranou ⁽⁸⁾. K dosažení potřebné výrobní kapacity musí tyto projekty mobilizovat přibližně 2,15 miliardy EUR, aby pokryly své odhadované finanční potřeby kapitálových i provozních výdajů. Toho nelze dosáhnout bez veřejného zásahu s cílem snížit riziko projektů a mobilizovat značné soukromé investice, které jsou potřebné.

Proto je třeba mobilizovat nástroje ke snížení rizik a odstranit překážky v oblasti regulace, aby se urychlilo zahájení výroby u těchto příslušných projektů. Projekty by jinak byly stále omezeny kvůli neochotě investorů zavazovat se k dlouhodobým a složitým operacím a omezenému zájmu navazujícího průmyslu o dohody o odběru.

2.1. Vytvoření centra pro financování kritických surovin s cílem urychlit projekty v oblasti kritických surovin v EU a v partnerských zemích

Komise, členské státy a veřejné i soukromé finanční instituce se již zapojily do podpory strategických projektů vybraných začátkem tohoto roku podle nařízení o kritických surovinách. Podpora rozvoje evropského hodnotového řetězce kritických surovin vyžaduje také dostatek soukromého kapitálu z EU. Z tohoto hlediska bude unie úspor a investic hrát klíčovou roli při usnadňování přístupu podniků EU k soukromému financování v každé fázi jejich životního cyklu.

Existuje řada programů financování EU, které poskytují podporu hodnotovému řetězci kritických surovin. V rámci výzvy **Inovačního fondu** z roku 2024 bylo podpořeno pět projektů v oblasti kritických surovin v hodnotě 376 milionů EUR, zejména strategický projekt Polvolt na výrobu nízkoemisního recyklačního zařízení na suroviny pro baterie v Polsku. Několik projektů Inovačního fondu navíc získalo pečeť STEP s cílem usnadnit financování na vnitrostátní úrovni. **Fond pro spravedlivou transformaci** poskytl finanční

(7) https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials/strategic-projects-under-crma/selected-projects_cs

(8) Odhady vycházejí z oznámených plánovaných výrobních kapacit.

prostředky ve výši 18,7 milionu EUR na projekt týkající se magnetů ze vzácných zemin společnosti Neo Performance v Estonsku.

Evropská investiční banka (EIB) se v rámci své nové strategické iniciativy v oblasti kritických surovin zavázala poskytnout až 2 miliardy EUR ročně na financování projektů souvisejících s kritickými surovinami, a to prostřednictvím půjček, rizikového dluhu a soukromých fondů ⁽⁹⁾. K dnešnímu dni již EIB poskytla finanční prostředky strategickým projektům společnosti UpCatalyst (zpracování grafitu) a Keliber (těžba a zpracování lithia) prostřednictvím úvěrových smluv podporovaných z InvestEU. EIB zavedla specializovanou poradenskou podporu v oblasti kritických surovin, která má pomoci projektům v oblasti kritických surovin, aby se staly lépe financovatelnými, přičemž poskytuje technickou pomoc a poradenství při strukturování projektů s cílem přilákat investice.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) spustila s podporou Komise nástroj pro mobilizaci 100 milionů EUR na kapitálové investice do projektů průzkumu kritických surovin ⁽¹⁰⁾. EBRD rovněž investovala do vlastního kapitálu přibližně 6 milionů EUR v rámci strategického projektu společnosti Euro Manganese v České republice a 3,6 milionu EUR do strategického projektu společnosti Sarytogan Graphite v Kazachstánu ⁽¹¹⁾ ⁽¹²⁾. **Financování snižování rizik na úrovni EU má zásadní význam pro podporu rozvoje hodnotového řetězce kritických surovin v EU, je však třeba vynaložit další úsilí a zaujmout praktický přístup zaměřený na výsledky a projekty.** Komise bude nejprve koordinovat dnešní roztržštěné zdroje financování kritických surovin, jakož i různé zúčastněné subjekty. Komise zajistí větší soudržnost u všech akcí od financování výzkumu přes financování rozšiřování až po řízení grantů. Komise bude rovněž usilovat o to, aby se nepřerušilo propojení mezi nástroji vnitřní a vnější činnosti s cílem podpořit všechny projekty s významem pro EU a zajistit přístup k projektům v oblasti kritických surovin založený na hodnotovém řetězci, a to s přihlédnutím k přínosu malých a středních podniků.

Komise zřídí centrum pro financování kritických surovin s cílem strategicky koordinovat podporu financování, poskytovat technickou pomoc předkladatelům projektů a vnitrostátním správním orgánům a urychlovat rozvoj projektů. Toto centrum pro financování bude sdružovat různé pilíře s cílem poskytnout podporu příslušným projektům v celém hodnotovém řetězci se zvláštním důrazem na recyklaci a různé úrovně technologické vyspělosti (od inovací až po uvedení na trh):

- **InvestEU** poskytuje kritickou kapacitu pro snižování rizik u projektů v oblasti kritických surovin v celém hodnotovém řetězci. Komise očekává, že v období 2026–2027 zmobilizuje přibližně 2 miliardy EUR na další investice související s kritickými surovinami, mimo jiné díky posílení souhrnného balíčku týkajícího se Programu InvestEU.
- Kromě toho **Inovační fond** podpoří inovativní projekty v rámci hodnotového řetězce kritických surovin: výzva z roku 2025 vyčlení 1 miliardu EUR na výrobu čistých technologií se silným důrazem na posílení hodnotových řetězců kritických

⁽⁹⁾ <https://www.eib.org/en/press/all/2025-156-eib-steps-up-financing-for-european-security-and-defence-and-critical-raw-materials>

⁽¹⁰⁾ [EBRD a EU uvolní až 100 milionů EUR na investice do kritických surovin.](#)

⁽¹¹⁾ [Kapitál společnosti Euro Manganese | Investujeme do změny života.](#)

⁽¹²⁾ [AsxDownload.aspx](#)

surovin pro aplikace čistých technologií v EU, jako jsou například permanentní magnety ze vzácných zemin a baterie.

- Program „**Battery Booster**“, jehož finanční krytí činí 1,8 miliardy EUR, bude rovněž určen na financování projektů v oblasti kritických surovin, které mají zásadní význam pro hodnotový řetězec baterií, zejména lithia, kobaltu, niklu, manganu a grafitu, a to až do výše 300 milionů EUR.
- Vzhledem k jejich významu pro obranný průmysl bude Komise spolupracovat s členskými státy na začlenění kritických surovin jako prioritní oblasti v rámci režimu bezpečnosti dodávek a priorit financování nadcházejícího **Programu pro evropský obranný průmysl** ⁽¹³⁾.

V roce 2026 Komise zahájí nový přístup k financování projektů, který se zaměří na zvýšení dlouhodobé životaschopnosti projektů v oblasti kritických surovin prostřednictvím pobídek a zajištění jejich odběru v EU. Tento přístup bude klást důraz na rostoucí poptávku EU po diverzifikovaných a odolných dodavatelských řetězcích kritických surovin.

V roce 2026 bude z **Inovačního fondu** v rámci výzvy určené pro výrobu čistých technologií a dodavatelské řetězce kritických surovin k dispozici nejméně 700 milionů EUR. Této výzvy se budou moci účastnit jak projekty v oblasti čistých technologií, tak projekty v oblasti kritických surovin, přičemž Komise bude podporovat integrovaný přístup tím, že upřednostní projekty v oblasti výroby čistých technologií, které získávají kritické suroviny prostřednictvím domácích dohod o odběru nebo z jiných diverzifikovaných zdrojů u spolehlivých partnerů. Pokud předkladatel projektu prokáže, že to není proveditelné, bude vyžadován plán rychlé diverzifikace dodávek kritických surovin. Členské státy budou vybídnuty, aby na tuto výzvu přispěly finančními prostředky formou grantu jako služby v souladu se státní podporou.

Kromě toho bude Komise spolupracovat s členskými státy a zainteresovanými finančními institucemi na vytvoření finančních nástrojů pro snížení rizik, jako jsou rozdílové smlouvy, s cílem dále motivovat k uzavírání takových dohod o odběru.

V souladu se sdělením o hospodářské bezpečnosti EU bude nezbytné zajistit, aby podporované projekty i nadále zajišťovaly bezpečnost dodávek. Komise bude spolupracovat s EIB a EBRD na stanovení přísných podmínek, které zajistí, aby projekty v oblasti kritických surovin podporované z finančních prostředků EU přinesly výsledky na zamýšlených trzích.

Centrum pro kritické suroviny bude hrát ústřední roli při monitorování a podpoře vývoje a provádění projektů a bude **koordinovat činnosti centra pro financování kritických surovin.**

Celkově by EU v rámci přístupu Tým Evropa měla v příštích dvanácti měsících mobilizovat 3 miliardy EUR z finančních prostředků EU na přímou podporu hodnotového řetězce kritických surovin.

(13) https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/edip-dedicated-programme-defence_cs

2.2. Využití kapacity členských států a regionů

Rozsah tohoto úkolu vyžaduje komplexní přístup, který maximalizuje synergie mezi podporou na úrovni EU a financováním ze strany vnitrostátních a místních správ. Francie, Německo, Itálie a Nizozemsko zahájily činnost **vnitrostátních fondů pro kritické suroviny**, přičemž další země podnikají podobné kroky. Členské státy se vyzývají, aby využily své domácí finanční prostředky na kritické suroviny k zajištění rychlého zavádění projektů přispívajících k odolnosti hodnotového řetězce EU. Za tímto účelem se členské státy vyzývají, aby plně využívaly možnosti poskytovat podporu způsobilým projektům, zejména na základě režimů státní podpory schválených podle rámce státní podpory Dohody o čistém průmyslu. V souvislosti s přezkumem programů politiky soudržnosti v polovině období Komise vyzývá členské státy a regiony, aby na podporu strategických projektů vybraných podle nařízení o kritických surovinách vyčlenily finanční prostředky ve výši až 1 miliardy EUR. Finanční prostředky jsou již nyní přerozdělovány na investice přispívající k cílům **Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP)**, která zahrnuje hodnotové řetězce kritických surovin ⁽¹⁴⁾.

Současně se členské státy vyzývají, aby využívaly finanční pomoc na vytváření zásob surovin s cílem zlepšit dostupnost obranných produktů podle nařízení o **Bezpečnostní akci pro Evropu (SAFE)** ⁽¹⁵⁾. Členské státy, které jsou zároveň spojenci v NATO, mohou na základě prohlášení z Haagského summitu směřovat finanční prostředky na projekty v oblasti kritických surovin související s obranou v rámci svého závazku ve výši 1,5 % HDP k posílení své bezpečnosti ⁽¹⁶⁾.

Je nezbytné, aby pokračovala spolupráce a koordinace mezi EU a vnitrostátní úrovní s cílem maximalizovat dopady veřejných zásahů. Proto bude Komise i nadále spolupracovat s členskými státy a finančními institucemi na koordinaci zavádění nástrojů financování kritických surovin v rámci **Rady pro kritické suroviny**.

2.3. Uskutečňování mezinárodních partnerství směrem ke konkrétním projektům

Mezinárodní partnerství v oblasti surovin přináší EU a jejím partnerům konkrétní výsledky. Pod záštitou partnerství jsou realizovány dvoustranné projekty, investice a programy spolupráce. U svých patnácti partnerů určila Komise šedesát projektů, které mají přímý význam pro EU ⁽¹⁷⁾. Dovoz kritických surovin z Kanady, Kazachstánu, Grónska, Chile a Namibie se v posledních letech zvýšil jak z hlediska objemu, tak z hlediska hodnoty ⁽¹⁸⁾.

Vývoj globálních okolností však vyžaduje, aby se strategická partnerství a mnohostranné iniciativy staly operativnějšími. Na základě přístupu založeného na

⁽¹⁴⁾ https://strategic-technologies.europa.eu/index_en

⁽¹⁵⁾ Nařízení Rady (EU) 2025/1106 ze dne 27. května 2025, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu.

⁽¹⁶⁾ [Prohlášení z Haagského summitu | Oficiální text NATO](#).

⁽¹⁷⁾ Argentina, Austrálie, Demokratická republika Kongo, Grónsko, Chile, Jihoafrická republika, Kanada, Kazachstán, Namibie, Norsko, Rwanda, Srbsko, Ukrajina, Uzbekistán a Zambie.

⁽¹⁸⁾ Například dovoz kritických surovin z Kazachstánu se v období 2000–2024 zvýšil jak z hlediska objemu (z 32 153,3 tuny na 673 982,9 tuny), tak z hlediska hodnoty (ze 188 milionů EUR na 662 milionů EUR). Konkrétně v případě Kanady se celkový dovoz některých kritických surovin do EU zvýšil mezi obdobími před dohodou CETA (2012–2016) a obdobími po dohodě CETA (2017–2023). Dovoz lithia do EU vzrostl o 11 %, dovoz grafitu o 33 %, manganu o 28 % a prvků vzácných zemin o 24 %.

projektech poskytne Komise soubor nástrojů, který podpoří příslušné projekty v různých fázích jejich vývoje a zajistí, aby vytvářely vysokou místní přidanou hodnotu a další socioekonomické přínosy. Za prvé, v rámci programu Horizont Evropa na období 2021–2027 zahájí Komise spolufinancované evropské partnerství skládající se z členských států a třetích zemí, které bude spolufinancovat výzkumné a inovační projekty v celém hodnotovém řetězci kritických surovin s očekávaným celkovým rozpočtem ve výši 300 milionů EUR ⁽¹⁹⁾. Za druhé, finanční nástroje strategie Global Gateway budou podporovat strategické projekty a další příslušné projekty mimo EU a zajistí, aby byly dodávky nasměrovány k odběru v EU, jako je tomu například u projektu těžby molybdenu Malmbjerg společnosti Greenland Resources. Záruční nástroje fondu EFSD+ budou použity k získání veřejného a soukromého kapitálu do složitého a vysoce rizikového prostředí kritických surovin. Za třetí, Facilita pracovní skupiny EIB pro kritické suroviny a Facilita Komise pro kritické suroviny budou poskytovat technickou pomoc a podporovat nadějně projekty, aby dosáhly bankovní financovatelnosti. Vyspělejší projekty by pak mohly být podpořeny zárukou nebo nástroji kombinovaného financování z Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus.

Kromě toho by EU měla mobilizovat všechny své diplomatické a hospodářské nástroje, aby usnadnila rychlé uzavírání smluv mezi evropskými společnostmi a společnostmi ze třetích zemí, a to v celém hodnotovém řetězci surovin.

2.4. Urychlení realizace projektů

Komise se snaží pomoci zajistit dlouhodobou životaschopnost příslušných projektů EU zefektivněním a zjednodušením povolovacího postupu.

Nařízení o kritických surovinách poskytuje první reakci na nejistotu v oblasti **povolování** tím, že požaduje, aby členské státy prosazovaly u strategických projektů přísný harmonogram povolování (27 měsíců u projektů těžby a 15 měsíců u projektů zpracování a recyklace) a zřídily jednotné kontaktní místo (místa) pro koordinaci povolovacího postupu pro projekty. Členské státy, které dosud nezřídily **jednotné kontaktní místo (místa)**, by jej (je) však měly zřídit neprodleně, přičemž všechny členské státy by měly poskytnout svým správním orgánům nezbytné zdroje, aby mohly dodržet lhůty pro povolování strategických projektů podle nařízení o kritických surovinách. Neexistence určeného jednotného kontaktního místa, zejména u projektů označených jako strategické, jako je například těžba mědi v Rovině v Rumunsku, brání urychlení povolovacích postupů.

Komise přezkoumává a upravuje svůj právní rámec s cílem odstranit veškeré regulační překážky a uvolnit potenciál domácí výroby a recyklace.

Jako první krok Komise předloží návrh na urychlení environmentálního povolování, který bude obsahovat ustanovení urychlující povolování projektů v oblasti kritických surovin.

Kromě toho, aby se zvýšila součinnost a doplňkovost mezi strategií pro vodohospodářskou odolnost a nařízením o kritických surovinách, **vydá Komise v prvním čtvrtletí roku 2026 pokyny, které umožní jednodušší a harmonizovanější provádění právních předpisů EU o environmentálním povolování v členských státech, včetně aspektů týkajících se těžebního odvětví.** Tyto pokyny objasní určité prvky, například dodržování norem environmentální kvality na úrovni vodního útvaru jako celku, a podpoří snazší a rychlejší

(19) https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-CL4-INDUSTRY-2025-01-MATERIALS-64

dodržování předpisů. Potvrdí také, že právní předpisy umožňují při posuzování chemického stavu povrchových vod zohlednit „přirozené“ koncentrace pozadí.

Kromě těchto pokynů **Komise do druhého čtvrtletí roku 2026 přezkoumá a reviduje rámcovou směrnici o vodě** na základě podnětů a zkušeností zúčastněných stran v členských státech, přičemž zvláštní pozornost bude věnovat zjednodušení a potřebě řešit potenciální úzká místa s cílem podpořit oběhovitost a přístup ke kritickým surovinám v EU a zároveň chránit životní prostředí a lidské zdraví.

Komise rovněž zohlední konkrétní provozní realitu těžebního, recyklačního a zpracovatelského odvětví v ohlášené revizi nařízení o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH) a při současném provádění a případných budoucích revizích směrnice o karcinogenech, mutagenech a reprotoxických látkách, přičemž plně zachová nejvyšší úroveň ochrany pracovníků, zdraví a životního prostředí ⁽²⁰⁾ ⁽²¹⁾.

Kromě povolení vyžadují činnosti v oblasti kritických surovin příznivé základní podmínky. Komise zahájila projekt na podporu přínosné **průmyslové spolupráce v celém hodnotovém řetězci kritických surovin**, včetně spolupráce mezi malými a středními podniky, v souladu s právními předpisy v oblasti hospodářské soutěže. Komise je rovněž připravena poskytnout poradenství společnostem zapojeným do projektů průmyslové spolupráce zaměřených na zvýšení účinnosti.

A konečně, EU rovněž podniká kroky k řešení potřeb lidského kapitálu v souvislosti s činnostmi v oblasti kritických surovin, a to vytvořením rozsáhlého partnerství pro dovednosti v oblasti kritických surovin a Akademie pro suroviny na podporu dovedností důležitých pro pracovní sílu v dodavatelských řetězcích kritických surovin ⁽²²⁾ ⁽²³⁾.

Opatření na podporu a urychlení prioritních projektů

Komise zřídí **vícepilířové centrum pro financování kritických surovin** s cílem snižovat riziko projektů v oblasti kritických surovin prostřednictvím řady nástrojů EU, včetně InvestEU, Inovačního fondu EU, programu „Battery Booster“ nebo Programu pro evropský obranný průmysl. Jeho cílem je v příštích dvanácti měsících mobilizovat 3 miliardy EUR.

Komise, členské státy a partnerské země budou dále realizovat strategická partnerství, a to urychlením podpory projektů ve třetích zemích prostřednictvím technické pomoci, záručních nástrojů a nástrojů kombinovaného financování podporovaných diplomatickými a hospodářskými nástroji EU.

S cílem nastartovat provádění plánu ResourceEU uvolňují dnes Komise a EIB finanční podporu pro dva projekty v oblasti kritických surovin, které budou rychle reagovat na potřeby EU: projekt Malmbjerg společnosti Greenland Resources zaměřený na molybden s cílem zajistit bezpečnost dodávek pro odvětví obrany a strategický projekt těžby lithia společnosti Vulcan v Německu, který má přispět k dodávkám surovin pro baterie. Projekt získal finanční podporu ve výši 250 milionů EUR od Evropské investiční banky.

Komise navrhne úpravy regulačního rámce EU pro **udělování povolení** s cílem zlepšit rámcové podmínky, a pomoci tak projektům v oblasti kritických surovin, aby byly rychleji realizovány.

⁽²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH).

⁽²¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES ze dne 29. dubna 2004 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům, mutagenům nebo reprotoxickým látkám při práci.

⁽²²⁾ https://pact-for-skills.ec.europa.eu/document/download/9a32c1f7-66e4-4af9-86db-df5a25856db7_en

⁽²³⁾ <https://eitrawmaterials.eu/rawmaterials-academy>

Do prvního čtvrtletí roku 2026 vydá Komise pokyny k rámcové směrnici o vodě a do druhého čtvrtletí roku 2026 ji přezkoumá a reviduje.

3. UVOLNĚNÍ POTENCIÁLU OBĚHOVOSTI A INOVACÍ

3.1. Zachování kritických surovin v EU a recyklace již dostupných zdrojů

Recyklace kritických surovin je klíčem ke zvýšení výrobních kapacit EU. V současné době však průměrný sběr výrobků s ukončenou životností v EU činí 40 % a recykluje se zde méně než 1 % prvků vzácných zemin⁽²⁴⁾. Jinými slovy, existuje tok šrotu z permanentních magnetů a výrobků s ukončenou životností, který opouští EU, zůstává nevyužit nebo – což je ještě horší – končí na skládkách. S vhodnými vstupními surovinami a pobídkami by subjekty provádějící recyklaci vzácných zemin v EU, jako jsou společnosti Carester a Solvay ve Francii nebo společnost Inspiree v Itálii, mohly v příštích několika letech zintenzivnit svou činnost a přispět k výrobě 3 800 tun permanentních magnetů ze vzácných zemin, což odpovídá přibližně 20 % současné poptávky.

Proto Komise do druhého čtvrtletí roku 2026 navrhne omezení vývozu šrotu a odpadu z permanentních magnetů z EU, a to na základě důkladného posouzení a s náležitým přihlédnutím ke svým mezinárodním závazkům a partnerstvím se třetími zeměmi. Hrozba nedostatku dodávek prvků vzácných zemin potřebných k výrobě permanentních magnetů totiž vyžaduje zvláštní opatření k zajištění přístupu k potřebným vstupním surovinám, v souladu s výrobními kapacitami a možnostmi expanze v EU. Součástí této práce je i vytvoření dílčího kódu na úrovni EU v rámci kombinované nomenklatury a Evropského katalogu odpadů, který umožní zjišťovat a sledovat toky permanentních magnetů a výrobků s ukončenou životností, které je obsahují. Tato opatření budou muset být doprovázena posílením prosazování práva ze strany členských států ve vztahu k nedovoleným tokům na vnějších hranicích.

Prováděcím aktem k nařízení o bateriích týkajícím se označování **Komise zajistí, aby bylo možné suroviny pro baterie snadněji zpětně získávat a recyklovat.** Pokud jde o baterie, recyklace rovněž vyžaduje přístup k černé hmotě, což je pro evropský průmysl i nadále výzvou. Společné výzkumné středisko odhaduje, že EU by mohla zpracovat přibližně 50 až 65 % černé hmoty, kterou vyrábí, což by vedlo k výrobě až 1 milionu nových bateriových sad pro elektromobily ročně. Tato kapacita je přesto stále z velké části nedostatečně využívána a značná část černé hmoty z Evropy se stále vyváží za účelem konečného využití do Asie. Aby se toto riziko snížilo, budou podle rozhodnutí z března 2025 odpadní lithiumiontové baterie a černá hmota od září 2026 klasifikovány jako nebezpečný odpad⁽²⁵⁾. To znamená, že po tomto datu bude vývoz do zemí mimo OECD zakázán. Komise bude usilovat o účinné provádění tohoto zákazu, aniž by docházelo k jeho obcházení, a v případě potřeby předloží opatření k dalšímu omezení vývozu černé hmoty. To znamená, že projekty recyklace surovin pro baterie, například Hydromet ve Finsku, by mohly získat přístup k další černé hmotě pro svou činnost.

Kromě toho Komise na jaře 2026 navrhne cílená opatření týkající se hliníkového šrotu s cílem řešit globální nerovnováhu, zachovat konkurenceschopnost odvětví hliníku

⁽²⁴⁾ MC GOVERN, L., TAPOGLOU, E. a GEORGAKAKI, A., Material streams from wind energy decommissioning to 2050 (Materiálové toky z vyřazování větrné energie z provozu do roku 2050), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2025, https://data.europa.eu/doi/10.2760/0326924_JRC139814.

⁽²⁵⁾ Rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci (EU) 2025/934 ze dne 5. března 2025, kterým se mění rozhodnutí 2000/532/ES, pokud jde o aktualizaci seznamu odpadů v souvislosti s bateriovými odpady.

a splnit Akční plán pro ocel a kovy. Tato iniciativa vychází ze zjištění vyplývajících ze sledování toků šrotu opouštějícího EU, které Komise zahájila v červenci 2025, a pomůže zajistit, aby si evropské subjekty provádějící tavení a recyklaci zachovaly dostatečný přístup k základním surovinám. V návaznosti na další monitorovací činnosti budou zvážena podobná opatření pro měděný šrot, pokud se to ukáže jako nezbytné.

S cílem řešit celkový tok odpadů kritických surovin umožní Komise účinnou přepravu odpadů kritických surovin a druhotných materiálů v rámci EU prostřednictvím provádění nařízení o přepravě odpadů, včetně přechodu na digitální postupy a případného „zařazení na zelený seznam“ u konkrétních toků odpadů pro recyklaci v EU⁽¹⁸⁾. Kromě toho Komise odstraní mezery, které v současné době vedou k vývozu měděného nebo hliníkového šrotu, který je podvodně prezentován jako výrobek, do třetích zemí⁽¹⁹⁾.

3.2. Motivace k recyklaci kritických surovin

Komise podporuje recyklaci výrobků obsahujících kritické suroviny. Nařízení o kritických surovinách již zavedlo požadavky na označování permanentních magnetů s cílem zlepšit procesy recyklace. V návaznosti na to Komise navrhuje nařízení o kritických surovinách změnit a **rozšířit seznam výrobků** obsahujících permanentní magnety, u nichž se vyžaduje **označení** poskytující příslušné informace pro subjekty provádějící recyklaci.

Jsou rovněž zapotřebí další opatření k zajištění toho, aby se zpětně získané materiály znovu dostaly do hodnotového řetězce a aby se druhotné suroviny účinně využívaly v nových výrobcích. Nařízení o kritických surovinách se zaměřuje na spotřebitelský odpad, aby podpořilo rozvoj sběru odpadu na konci životnosti a sekundárních trhů v EU. Do výpočtu recyklovaného obsahu však nezahrnuje předspotřební odpad, ačkoli jeho recyklace je obvykle čistší, jednodušší a nákladově efektivnější. Zahrnutí předspotřebního odpadu vzniklého během výroby by zlepšilo krátkodobou účinnost využívání zdrojů a doplnilo využití spotřebitelského odpadu, který má i nadále zásadní význam pro dosažení systémů skutečné oběhovosti a recyklace. Komise proto dnes navrhuje změnit nařízení o kritických surovinách tak, aby vyžadovalo prohlášení o **recyklovaném obsahu pocházejícím z předspotřebního a spotřebitelského odpadu**. Na základě shromážděných informací by Komise měla rovněž definovat minimální podíly kritických surovin zpětně získávaných z domácího předspotřebního a spotřebitelského odpadu pro použití v permanentních magnetech obsažených ve výrobcích. Opatření rovněž podporuje recyklační kapacitu v EU a vytváří pobídky k výrobě pro projekty, jako je MagReesource ve Francii.

Kromě permanentních magnetů ze vzácných zemin je třeba vyvinout další úsilí, aby se zvýšilo využití kritických surovin z elektroodpadu. Revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ), která je součástí návrhu aktu o oběhovém hospodářství, bude zahrnovat opatření ke zlepšení sběru elektrických a elektronických zařízení na konci životnosti s cílem zvýšit využití kritických surovin. Navrhne také zlepšit nakládání s elektrickými a elektronickými zařízeními na konci jejich životnosti za účelem zachování součástí bohatých na kritické suroviny. Revize směrnice o vozidlech s ukončenou životností, která čeká na schválení spolunormotvůrci, zároveň umožní využití kritických surovin z automobilů.

Podobně je třeba vyvinout další úsilí ke snížení kritické závislosti na hnojivech v Evropě, z nichž některá jsou založena na kritických surovinách, a to prostřednictvím recyklace a stimulace domácí výroby hnojiv.

3.3. Pobídky k inovacím s cílem umožnit nahrazování a zvyšování účinnosti

Komise podporuje výzkum a inovace s cílem zlepšit technologie těžby, zpracování a recyklace kritických surovin, jakož i nahrazení kritických surovin inovativními pokročilými materiály, pokročilou výrobou a alternativními řešeními. Komise již v uplynulých pěti letech vyčlenila v rámci programu Horizont Evropa 700 milionů EUR na podporu rozvoje projektů výzkumu a inovací týkajících se hodnotového řetězce kritických surovin, z nichž dvacet přispělo k technologiím pro strategické projekty v rámci nařízení o kritických surovinách, jako jsou projekty Barroso, Emili a Keliber v oblasti lithia.

S cílem posílit tento potenciál náhrady a účinnosti vyhlásí Komise zvláštní výzvy programu Horizont Evropa ve výši 593 milionů EUR v rámci pracovního programu na období 2026–2027 na podporu optimalizace využívání zdrojů v oběhovém hospodářství a v nových výrobních procesech.

Evropská rada pro inovace (ERI) poskytne dodatečnou podporu v podobě kombinovaného financování ve výši 100 milionů EUR prostřednictvím dvou výzev ERI Accelerator Challenge, z nichž jedna ve výši 50 milionů EUR je zaměřena na „Posílení evropského hodnotového řetězce kritických surovin“ a druhá ve výši 50 milionů EUR na „Pokročilé materiály pro obnovitelnou energii a systémy pro uchovávání energie“.

Využit bude také **Evropský obranný fond**, a to za účelem zvýšení konkurenceschopnosti a inovací evropské technologické a průmyslové základny obrany podporou začlenění příslušných náhrad kritických surovin do obranných produktů a technologií.

Evropská komise bude podporovat členské státy prostřednictvím Společného evropského fóra pro významné projekty společného evropského zájmu při zavádění významných projektů společného evropského zájmu s cílem podpořit inovace a první průmyslové zavádění při získávání, zpracování a recyklaci kritických surovin. Komise bude rovněž prostřednictvím centra na podporu přípravy významných projektů společného evropského zájmu podporovat dokončení přípravy projektu, jenž se uchází o uznání jako významný projekt společného evropského zájmu v oblasti pokročilých oběhových materiálů.

Současně Komise urychlí vývoj a zavádění náhrad kritických surovin pomocí inovací v oblasti pokročilých materiálů v rámci **aktu o pokročilých materiálech**.

Opatření k uvolnění potenciálu oběhovosti a inovací v EU
Do druhého čtvrtletí roku 2026 Komise navrhne omezení vývozu šrotu z permanentních magnetů ze vzácných zemin.
Do druhého čtvrtletí roku 2026 Komise navrhne cílená opatření také pro hliníkový šrot. Podobná opatření budou po dalším sledování zvažena i pro měděný šrot.
V rámci RESourceEU navrhuje Komise změnu nařízení o kritických surovinách s cílem zvýšit recyklovatelnost permanentních magnetů ze vzácných zemin.
Do třetího čtvrtletí roku 2026 navrhne Komise v aktu o oběhovém hospodářství opatření na zvýšení využití kritických surovin, a to i z elektroodpadu.

Do druhého čtvrtletí roku 2026 navrhne Komise akční plán, který zajistí přístupnost a cenovou dostupnost domácích hnojiv, včetně opatření, která umožní recyklované živiny a další alternativy k hnojivům

V rámci pracovního programu Horizont Evropa na období 2026–2027 vyhlásí Komise zvláštní výzvy ve výši 593 milionů EUR na podporu cílů RESourceEU, přičemž Evropská rada pro inovace poskytne další podporu ve výši 100 milionů EUR v podobě kombinovaného financování.

Do čtvrtého čtvrtletí roku 2026 navrhne Komise akt o pokročilých materiálech.

4. ZVÝŠENÍ EVROPSKÉ POPTÁVKY PO EVROPSKÝCH PROJEKTECH A VYTVOŘENÍ TRVALÉHO TRHU

Kolísání cen a netransparentní tržní postupy ohrožují v současné době stávající výrobní kapacity a budoucí rozvoj odolnějších hodnotových řetězců kritických surovin. To přispívá k omezenému počtu dohod o odběru mezi EU a partnery v předcházejících a navazujících odvětvích.

Veřejné zásahy jsou proto nezbytné k diverzifikaci zdrojů dodávek, ale i pro vytvoření tržních mechanismů a podporu provozu projektů v oblasti kritických surovin v průběhu času, přičemž je třeba překonat vyšší náklady, kolísání cen a nejistotu na světovém trhu.

4.1. Umožnění agregace poptávky a společného nákupu evropského průmyslu

Komise v rámci Platformy EU pro energetiku a suroviny vypracovala zvláštní mechanismus pro suroviny. Tento mechanismus bude fungovat jako nástroj pro zprostředkování kontaktu, který propojí kupující a dodavatele strategických surovin, finanční instituce a poskytovatele služeb pro vytváření zásob. Poskytne zainteresovaným kupujícím možnost sdružit poptávku a společně nakupovat suroviny, přičemž vznikajícím projektům zajistí dohody o odběru v souladu s antimonopolními pravidly EU. Rovněž zlepší přístup malých a středních podniků ke strategickým surovinám tím, že sníží jejich náklady na vyhledávání a umožní jim dosáhnout kritické velikosti, aby byly způsobilé pro velké objemy prodávané dodavateli. Platforma výrazně zvýší transparentnost trhů s kritickými surovinami. Kromě toho může platforma podpořit budoucí činnosti centra pro financování kritických surovin v oblasti snižování rizik. Po zahájení činnosti bude centrum vycházet z činností mechanismu pro provádění společných veřejných nákupů jménem veřejných a soukromých subjektů.

Komise zahájila dne 18. listopadu 2025 registraci do platformy a první kolo zprostředkování kontaktů se uskuteční v březnu 2026 ⁽²⁶⁾. Toto počáteční kolo se zaměří na okamžitě a brzy dostupné hodnotové řetězce vzácných zemin, surovin pro baterie a surovin souvisejících s obranou, z čehož budou mít prospěch zejména subjekty na malých, nelikvidních trzích, jako je trh s wolframem nebo galliem ⁽²⁷⁾. Mechanismus pro suroviny se zaměří na dodavatele z EU, Evropského hospodářského prostoru, zámořských zemí a území a zemí strategického partnerství. Nadcházející kola se zaměří

⁽²⁶⁾ [Platforma EU pro energetiku a suroviny – mechanismus pro suroviny](#).

⁽²⁷⁾ Likvidní trhy s kritickými surovinami se vyznačují dostatečným počtem projektů na straně nabídky, takže ke stanovení konkurenceschopné ceny lze použít tržní nástroje, jako jsou aukce (např. v případě lithia). Nelikvidní trhy zahrnují pouze jednoho nebo velmi málo dodavatelů (např. v případě gallia nebo germania).

na rozvoj projektů, zajištění diverzifikovaných dodávek strategických surovin pro průmysl EU a propojení účastníků se službami skladování a vytváření zásob.

Tato funkce propojení trhu, kterou platforma vykonává, musí být doplněna mechanismy, které budou motivovat k uzavírání smluv s diverzifikovanými dodavateli. Tuto funkci v budoucnu převezme centrum. Vzhledem k tomu Komise zahájí společně se zúčastněnými stranami proces, jehož cílem bude prozkoumat návrh, rozsah a financování nákladově efektivního mechanismu pro využití minimální ceny k uvolnění investic do zpracovatelských zařízení v Evropě i do těžby kritických nerostných surovin v Evropě a partnerských zemích.

4.2. Stimulace diverzifikace kritických surovin v evropském průmyslu

Agregace nabídky a poptávky je prvním krokem k vytvoření odolného a diverzifikovaného trhu s kritickými surovinami. Tím se však přímo nesníží přetrvávající cenový rozdíl, který ovlivňuje projekty EU v oblasti kritických surovin a přispívá k volatilitě trhu.

S cílem podpořit další diverzifikaci zdrojů kritických surovin Komise rovněž navrhuje cílenou změnu nařízení o kritických surovinách. Ve skutečnosti je nutné požadovat od evropských navazujících průmyslových odvětví diverzifikaci dodávek, protože se již nemohou plně spoléhat na čínský vývoz, aby uspokojila svou poptávku po kritických surovinách. V praxi budou muset velké společnosti **provést posouzení rizik svých dodavatelských řetězců** a v případě potřeby přijmout zmírňující opatření, včetně diverzifikace od jediného zdroje dodávek. Komise by měla být schopna motivovat k účinným diverzifikačním opatřením, která by velké společnosti měly přijmout v případě významných zranitelných míst, a v případě nečinnosti stanovit diverzifikaci jako povinnou. To by mělo rovněž přispět ke stimulaci poptávky po projektech v hodnotovém řetězci EU a pomoci zajistit dodávky z důvěryhodných partnerských zemí. V dnešním geopolitickém kontextu dlouhodobé přínosy diverzifikace do značné míry převažují nad krátkodobými finančními náklady. Soukromé společnosti i finanční instituce by je měly náležitě zohlednit.

Kromě toho je třeba věnovat zvláštní pozornost záležitosti obranného průmyslu EU. Kontroly vývozu kritických surovin s předpokladem zamítnutí pro vojenské konečné použití, včetně **extrateritoriálních kontrol obranného vybavení obsahujícího kritické suroviny ze strany třetích zemí**, představují jasnou a aktuální hrozbu pro bezpečnost a obranu EU. Orgány EU a členské státy by měly v koordinaci s NATO mobilizovat všechny možné páky, které mají k dispozici, aby urychleně snížily závislost na kritických surovinách z hodnotových řetězců obranného průmyslu, a využít **výdaje na obranu jako další katalyzátor pro odběr v rámci prioritních projektů kritických surovin**. Komise zkoumá pobídky pro diverzifikaci dodávek kritických surovin v souvislosti s revizí směrnice o zadávání veřejných zakázek ⁽²⁸⁾ a **směrnice o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany**, jakož i při navrhování stěžejních projektů v oblasti obranné připravenosti do roku 2030 ⁽²⁹⁾. Veřejní zadavatelé členských států se rovněž vyzývají, aby dodavatelům umožnili bezpečný způsob získávání surovin, např. upřednostňováním projektů na základě

⁽²⁸⁾ [Směrnice 2014/23/EU](#) o udělování koncesí, [směrnice 2014/24/EU](#) o zadávání veřejných zakázek a [směrnice 2014/25/EU](#) o veřejných službách.

⁽²⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES.

jiných než cenových kritérií, jako je diverzifikace, zejména pokud se spoléhají na suroviny rafinované nebo recyklované v EU.

4.3. Podpora vytváření zásob s cílem zvýšit odolnost evropského průmyslu

Komise a členské státy pracují na koordinaci vytváření zásob kritických surovin, což může být zásadní nástroj pro omezení rizik dodávek. V současné době mnoho společností nakupuje kritické suroviny pouze v případě potřeby, což je ztíženo omezeným udělováním licencí z Číny, nedostatečnou skladovací kapacitou, nedostatečnými možnostmi financování a měnícími se specifikacemi materiálu během dlouhých období skladování. Tato situace vede k neoptimálním nákupním podmínkám v obdobích vysokých cen a nízkým úrovním vytváření zásob. V EU neexistuje žádný strukturální nástroj pro řízení vytváření zásob kritických surovin a zajištění jejich řádného a spravedlivého uvolňování v členských státech v případě narušení dodávek, zatímco třetí země, jako je Japonsko, Spojené státy a Jižní Korea, vyvinuly značné strategické úsilí k zajištění vlastní bezpečnosti a hospodářské stability.

V červenci 2025 byla přijata Strategie EU pro vytváření zásob, jejímž cílem je zlepšit interoperabilitu a koordinaci systémů vytváření zásob na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni⁽³⁰⁾. Přípravovaný Program pro evropský obranný průmysl navíc podpoří činnosti související s urychlením přizpůsobení se strukturálním změnám, včetně těch, které souvisejí se surovinami, vytvářením jejich zásob a budováním vyhrazených pohotovostních kapacit.

Komise a několik členských států spolupracují na pilotním projektu zaměřeném na vytváření zásob kritických surovin s cílem vyvinout účinný a koordinovaný přístup k vytváření zásob kritických surovin v rámci EU. Pilotní projekt začne fungovat počátkem roku 2026 a bude vycházet z kapacit členských států a Komise, přičemž zvláštní pozornost bude věnována druhotným surovinám. Bude se zabývat logistickými aspekty vytváření zásob, jako jsou podmínky nákupu, skladování a uvolňování kritických surovin. Pilotní projekt rovněž zváží typ vytváření zásob, jež nejlépe podpoří evropský průmysl s ohledem na finanční nástroje, které jsou pro tyto operace k dispozici, a zajistí soudržnost s úsilím průmyslu. Centrum při provádění operací vytváření zásob následně začlení činnosti tohoto pilotního projektu.

Opatření ke zvýšení evropské poptávky po evropských projektech a vytvoření trvalého trhu

Do prvního čtvrtletí roku 2026 Komise zahájí první kolo zprostředkování kontaktů v rámci Platformy EU pro energetiku a suroviny se zaměřením na hodnotové řetězce permanentních magnetů ze vzácných zemin, surovin pro baterie a surovin souvisejících s obranou.

V rámci RESourceEU navrhuje Komise změnu nařízení o kritických surovinách s cílem stimulovat úsilí velkých účastníků trhu o diverzifikaci dodavatelského řetězce s cílem zabránit závislosti na jediném zdroji dodávek.

Komise zkoumá pobídky pro diverzifikaci v souvislosti s revizí směrnice o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a při navrhování stěžejních projektů v oblasti obranné připravenosti do roku 2030.

⁽³⁰⁾ COM(2025) 528 final.

Do prvního čtvrtletí roku 2026 zahájí Komise a členské státy první pilotní projekt týkající se vytváření zásob kritických surovin.

5. OCHRANA JEDNOTNÉHO TRHU A ODOLNOST HODNOTOVÉHO ŘETĚZCE KRITICKÝCH SUROVIN V EU

5.1. Posílení monitorování dodavatelských řetězců a koordinace reakcí na narušení dodávek

V dobách krize je prvořadou povinností EU chránit jednotný trh, přičemž Komise zajišťuje, aby členské státy spolupracovaly, a nikoli aby jednaly proti sobě. To je hlavním cílem aktu pro odolnost a mimořádné situace na vnitřním trhu (dále jen „IMERA“) ⁽³¹⁾. Od vstupu tohoto aktu v platnost v květnu 2026 a na základě informací získaných při provádění nařízení o kritických surovinách bude Komise využívat soubor nástrojů aktu IMERA k řešení problémů v rámci hodnotového řetězce EU. V případě aktivace režimu ostražitosti nebo režimu mimořádné situace na vnitřním trhu podle aktu IMERA bude Komise schopna řešit žádosti o informace týkající se výrobních kapacit a zásob, narušení dodavatelských řetězců nebo nedostatku, ale také provádět společné nákupy, zadávat přednostní žádosti a koordinovat rozdělení vytváření zásob.

Ještě před jeho vstupem v platnost se Komise sešla s členskými státy, aby zhodnotila narušení dodávek a koordinovala reakce. Bylo to možné díky monitorování dodavatelských řetězců prováděnému podle nařízení o kritických surovinách. Členské státy a Komise začaly provádět zátěžové testy strategických dodavatelských řetězců, přičemž další společná cvičení se zaměří na hodnotové řetězce prvků vzácných zemin a na kritické suroviny související s obranou. Členské státy jsou rovněž povinny sledovat klíčové účastníky trhu v hodnotovém řetězci kritických surovin a informovat Komisi, pokud by jejich pravidelnému fungování mohly bránit závažné události. Při posuzování narušení dodávek a posilování připravenosti je důležité spolupracovat s důvěryhodnými partnery.

5.2. Ochrana EU před nepřátelským ovlivňováním

Komise pracuje na využití shromážděných informací o potenciálně škodlivých tržních postupech. Přestože k projektům kritických surovin v EU mohou přispět zahraniční investoři, EU musí zajistit, aby tyto investice přinesly jednotnému trhu skutečnou přidanou hodnotu a byly v souladu s našimi cíli v oblasti hospodářské bezpečnosti. Vzhledem ke strategické povaze hodnotového řetězce kritických surovin začlení Komise strategické projekty podle nařízení o kritických surovinách do nařízení o přímých zahraničních investicích jakožto „projekty nebo programy v zájmu Unie“, čímž zajistí zvýšenou kontrolu zahraničních investic do hodnotového řetězce kritických surovin v EU z bezpečnostních důvodů.

Pracovní program Horizont Evropa na období 2026–2027 omezí účast čínských subjektů a subjektů se sídlem v EU kontrolovaných Čínou na všech akcích v oblasti výzkumu a inovací týkajících se kritických surovin. Komise bude usilovat o to, aby se

⁽³¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2747 ze dne 9. října 2024, kterým se zavádí rámec opatření týkající se mimořádných situací na vnitřním trhu a odolnosti vnitřního trhu a kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2679/98 (akt pro odolnost a mimořádné situace na vnitřním trhu).

tento přístup uplatnil i u dalších nástrojů financování v EU, a vybízí členské státy, aby přijaly podobná opatření pro svou domácí finanční podporu kritických surovin.

Na základě společného úsilí o ochranu dodavatelských řetězců před nekalými tržními praktikami **schválila Komise, země G7, Austrálie a Ukrajina plán skupiny G7 pro trhy s kritickými nerostnými surovinami založené na normách** ⁽³²⁾. Provádění tohoto plánu bude stimulovat sledovatelnost a transparentnost dodavatelského řetězce a zároveň budou stanovena environmentální, sociální a správní kritéria s cílem vybudovat spolehlivé a bezpečné prémiové trhy s kritickými nerostnými surovinami. Umožní to zvýšit poptávku po prémiových trzích na mezinárodní úrovni a učinit z odpovědné výroby celosvětové měřítko. Komise zajistí, aby diverzifikace a odolnost dodavatelského řetězce zůstaly základními složkami trhů založených na normách.

V zájmu ochrany investic EU a členských států do projektů kritických surovin bude nezbytné zajistit, aby jejich životaschopnost nemohla být narušena predátorskou manipulací s trhem a netržními postupy a politikami zavedených dodavatelů. V úzké koordinaci se skupinou G7 a dalšími partnery a v souladu se sdělením o hospodářské bezpečnosti **hodlá Komise vypracovat a zavést spolehlivý politický přístup, včetně obchodních nástrojů, který zajistí, aby EU mohla rychle a rozhodně jednat v případě netržních praktik třetích zemí, jako je manipulace s cenami, v hodnotových řetězcích kritických surovin** ⁽³³⁾. Komise přitom využije klíčové silné stránky EU, jako je přístup na jednotný trh, aby v případě narušení dodavatelského řetězce ze strany třetích zemí zajistila krátkodobý přístup ke kritickým surovinám.

Opatření na ochranu jednotného trhu a odolnosti hodnotového řetězce kritických surovin

Od druhého čtvrtletí roku 2026, a kdykoli to bude nutné, mobilizuje Komise soubor nástrojů aktu IMERA k ochraně vnitřního trhu před narušením dodávek v hodnotovém řetězci kritických surovin.

Do druhého čtvrtletí roku 2026 začlení Komise strategické projekty podle nařízení o kritických surovinách do nařízení o přímých zahraničních investicích, aby zvýšila kontrolu nad zahraničními investicemi ve strategických odvětvích.

Souběžně s tím budou Komise a partneři ze skupiny G7 rozvíjet trhy s kritickými surovinami založené na normách, a to na základě environmentálních, sociálních a správních kritérií a kritérií pro diverzifikaci a odolnost dodávek.

Do druhého čtvrtletí roku 2026 vypracuje Komise spolehlivý politický přístup, včetně obchodních nástrojů, s cílem reagovat na netržní praktiky, jako je zkruslování cen, v hodnotovém řetězci kritických surovin.

⁽³²⁾ <https://g7.canada.ca/en/news-and-media/news/roadmap-to-promote-standards-based-markets-for-critical-minerals>

⁽³³⁾ Vložit odkaz.

6. PARTNERSTVÍ SE TŘETÍMI ZEMĚMI ZA ÚČELEM DIVERZIFIKACE

6.1. Posílení a rozšíření angažovanosti EU

V zájmu diverzifikace dodávek kritických surovin do EU prosazuje Komise jménem EU a ve spolupráci s členskými státy proaktivní diplomatickou agendu v oblasti kritických surovin. Kromě dohod o volném obchodu a partnerství v oblasti čistého obchodu a investic bylo od roku 2021 dosud podepsáno **patnáct strategických partnerství** v oblasti surovin se zeměmi bohatými na zdroje, přičemž EU dále rozšiřuje svou **síť partnerství s důvěryhodnými partnery** ⁽³⁴⁾.

Tato partnerství mají za cíl prospět jak EU, tak jejím partnerům prostřednictvím místního zušlechťování. Vytváření místní přidané hodnoty a pracovních míst má zásadní význam, a to i tím, že se třetím zemím umožní posílit jejich kapacitu nad rámec těžby. Celkově se partnerství snaží integrovat hodnotový řetězec obou stran, a to podporou společných projektů a spoluprací v oblasti environmentálních, sociálních a správních norem, výzkumu a inovací.

Nejnovější memorandum o porozumění bylo uzavřeno s **Jihoafrickou republikou** dne 20. listopadu 2025. Jeho provádění by mělo podpořit konkrétní projekty, například strategický projekt Zandkopsdrift na produkci vzácných zemin a manganu a závod společnosti Manganese Metal Company na výrobu vysoce čistého monohydrátu síranu manganatého. Kromě toho Komise zahájila dvoustranná jednání s **Brazílií**, strategickým partnerem s důležitými hodnotovými řetězci v oblasti vzácných zemin, niobu, niklu, grafitu, manganu, lithia a hliníku.

Komise bude rovněž usilovat o propojení hodnotového řetězce EU v oblasti kritických surovin se strategickými partnery, se zeměmi, které uzavřely dohody o volném obchodu, zeměmi zapojenými do procesu rozšíření a zeměmi sousedství. Bude například financovat projekty v oblasti kritických surovin prostřednictvím Investičního rámce pro Ukrajinu, což může být přínosem pro ukrajinské strategické projekty a stimulovat provádění strategického partnerství mezi EU a Ukrajinou v oblasti surovin. V příslušných případech rovněž poskytne finanční nástroje prostřednictvím Investičního rámce pro západní Balkán s cílem usnadnit propojení jejich průmyslových hodnotových řetězců s EU. Bude podporována posílená spolupráce se zeměmi sousedství, zejména v severní Africe, v oblasti přístupu ke zdrojům fosfátové horniny a potaše, a v Perském zálivu. Přípravovaný akční plán Paktu pro Středomoří bude obsahovat řadu investičních projektů, které nabídnou vzájemně výhodné příležitosti také našim partnerským zemím jižního sousedství.

6.2. Navázání na mnohostranné iniciativy k zajištění diverzifikovaných dodávek

Na mnohostranné úrovni uvítala EU a partneři ze skupiny G20 **rámec pro kritické nerostné suroviny**, což je plán spolupráce, který má zajistit, aby kritické nerostné suroviny stimulovaly udržitelný růst a prosperitu v celém hodnotovém řetězci ⁽³⁵⁾. Tento rámec

⁽³⁴⁾ Argentina, Austrálie, Demokratická republika Kongo, Grónsko, Chile, Jihoafrická republika, Kanada, Kazachstán, Namibie, Norsko, Rwanda, Srbsko, Ukrajina, Uzbekistán a Zambie.

⁽³⁵⁾ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/22/g20-johannesburg-leaders-declaration/>

přispěje mimo jiné ke stimulaci mapování geologických zdrojů, zlepšení environmentálních, sociálních a správních norem a zvýšení investic do hodnotového řetězce kritických surovin.

V zájmu společného snížení rizika projektů v oblasti kritických surovin podporuje Komise Alianci pro produkci kritických nerostných surovin zahájenou v rámci kanadského předsednictví G7. Seznam projektů podporovaných a oznámených na zasedání ministrů skupiny G7 v říjnu 2025 je prvním krokem ke koordinovanému úsilí na podporu globálního dodavatelského řetězce kritických surovin. Nadcházející kola by měla zahrnovat další projekty nacházející se v diverzifikovaném souboru jurisdikcí. Aliance pro produkci kritických nerostných surovin a plán skupiny G7 pro trhy založené na normách odrážejí výše uvedená opatření v hodnotovém řetězci kritických surovin jak na straně nabídky, tak na straně poptávky.

Opatření týkající se partnerství se třetími zeměmi za účelem diverzifikace dodávek
Diplomatické a hospodářské nástroje EU v rámci Týmu Evropa budou rovněž podporovat uzavírání smluv mezi společnostmi z EU a ze třetích zemí.
Komise zahájí jednání o partnerství v oblasti kritických surovin s Brazílií. Komise posílí spolupráci se zeměmi jižního sousedství, zejména v rámci nadcházejícího akčního plánu Paktu pro Středomoří.
Komise využije Alianci pro produkci kritických nerostných surovin skupiny G7 ke snížení rizika projektů v oblasti kritických surovin v EU a v partnerských zemích.
Komise naváže na společný závazek a důrazné prosazování diverzifikace na úrovni skupiny G20 na základě rámce G20 pro kritické nerostné suroviny.

ZÁVĚR

Přestože Evropská unie stanovila jasný program pro zabezpečení svých dodávek kritických surovin, stávající vysoká míra závislosti se bude snižovat jen postupně a ve střednědobém horizontu. Vzhledem k rozsahu této výzvy mohou evropský průmysl podpořit v tomto rozsáhlém diverzifikačním úsilí pouze odvážná kolektivní a společná opatření EU a členských států, a to prostřednictvím mobilizace řady nástrojů, pravomocí a finanční kapacity pro rozvoj stabilního a účinného hodnotového řetězce kritických surovin v EU.

Plán RESourceEU stanoví řadu opatření k posílení unijní politiky diverzifikace s krátkodobým dopadem s cílem rychle zvýšit odolnost vůči narušením dodavatelských řetězců a naznačit trhům nový směr politiky ve střednědobém horizontu. Tato opatření budou posílena vytvořením centra, které bude spravovat specializované nástroje a mechanismy cenové podpory a bude schopno podporovat diverzifikaci, rozvoj projektů a odolnost hodnotového řetězce kritických surovin v EU. Centrum bude podpořeno finančními prostředky z Evropského fondu pro konkurenceschopnost navrženého jako součást budoucího víceletého finančního rámce.

Diverzifikace dodávek kritických surovin se v nadcházejících letech musí stát jednou z hlavních politických priorit EU. Za tímto účelem Komise zintenzivní své úsilí a zmobilizuje všechny politické a finanční nástroje, aby rozšířila dodavatelskou základnu kritických surovin v EU, posílila domácí těžbu a recyklaci a snížila současné nadměrné závislosti na kritických surovinách. Evropská komise vyzývá k posílení spolupráce v

oblasti kritických surovin s Evropským parlamentem, členskými státy EU, partnery ze třetích zemí, průmyslovými subjekty a občanskou společností. Komise vyzývá Evropskou radu, aby tento plán schválila. Úspěch plánu RESourceEU závisí na spolupráci.